

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:

Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP

MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

KLADÉK és HAMBURGER könyvnyomdája
Bathhány-utca 5. sz.

A harc előtt.

Ma még nem indult meg a harc. Ma még csak a terveket készítik a hadakozó felek. Azután következik a nagy ütközet, amelyből az kerül ki győztesen, akinek az igazságtalanságok több lelkét hódítottak meg.

Nehéz hódítás lesz, de a cél, melynek eléréseért harcolni kell törhetetlenül, oly szent, hogy a nehézségektől megijednie senkinek nem szabad, de különösen nem szabad a szabadelvűpárt híveinek. Ez a cél pedig a magyar állam életének biztosítása az anarchia ellen.

Ezt akarja, ezt kell akarnia a szabadelvűpártnak. Meg kell tisztítani a magyar parlamentet azoktól, akiknek eddig egyetlen nyíltan bevallott céljuk a magyar törvényhozás üdvös működésének megakadályozása volt merően önző érdekekből.

Mert lehetetlen, hogy Magyarország parlamentjében olyanok is megmaradjanak, akik, mint ellenzékiek nem a kormány munkájának komoly kritizálását és javítását tartják feladatuknak, hanem a becsmérlést, a gyalázkodást, Ezeket a komoly munka templomába többet bebocsátani nem szabad.

Mert ha bebocsátják s úgy lehetővé teszik romboló munkájuknak folytatását, ezzel elősegítenék ezen rombolóknak azt is, hogy kockára tegyék Magyarország államiségének kiépítését, elősegítenék ezen rombolóknak azt, hogy elodázzák Magyarország függetlenségének kivívását azon eszközökkel, melyek ma az államok életében egyedül jogosultak, s amelyekkel eddig egyedül csak a szabadelvű párt harcolt.

De ha nem bocsátják be, úgy megállítják azt a lavinát, mely alá az ellenzék meggon- dolatlansága és fanatizmusa Magyarország államiségát, a magyar függetlenség kivívására irányuló közgazdasági tevékenységet temetni akarta. Lehetetlenné tesz- sik a fanatizmusnak azt a

munkáját, mely a hatalmas, az erős, a nemzeti, a gazdaságilag megingathatatlan Magyarországról tudni sem akar.

És meg vagyunk győződve arról, hogy a magyar nemzet politikai érettsége meg fogja érteni a harcban a szabadelvű párt igazságait és tömegesen fog csoportosulni zászlója alá, hogy a fanatizmus rombolásával szemben neki biztosítsa a diadalt.

És biztosítani is fogja, mert lehetetlen, hogy az a szomorú kép, mely ma eléje tárul, meg ne kapja a lelkét, s azt a szilárd elhatározást ne támaszsa benne, hogy a vigasztalan helyzetet egy vigasztalanabbal segítsen felcserélni.

Épen ezért kell tömegesen sietnie a szabadelvű pártnak részben már kibontott, részben még ezután kibontandó zászlója alá, melyen zászavaknak mind az a munka van felírva, amelylyel egyedül lehet kiépíteni az államok más csoportosulásában a magyar állam függetlenségét.

Rendkívüli városi közgyűlés.

Szabadka város új törvényhatósági bizottsága ma tartotta meg első közgyűlését. Zsufolásig megtelt a terem, már az ülés elején, amit a napirenden levő választásoknak, de annak is tulajdoníthatunk, hogy az új obtyinárok az első ülésen pontos időben jelentek meg.

Meglepető volt a közgyűlés lefolyása is. A napirenden levő tárgyak különös fontossága dacára is egyhangúlag fogadták el az összes tanácsi javaslatokat, ami ismét csak annak a jele, hogy a mai aera iránt még az ellenzék is a legnagyobb elismeréssel viseltet, annak legmegdöntetlenebb bizonyítékképpen, hogy ezen aeraának a működésében mindenki felismeri a közjó felé való sikeres és önzetlen törekvést.

A közgyűlés lefolyásáról különben tudósításunk a következő:

Bezerédy István elnöklő főispán pontban kilenc órakor nyitotta meg a közgyűlést, elrendelve

a választásokat.

Első sorban a közgazdasági bizottság kilépő öt tagja helyébe új tago-

kat választottak névszerinti titkos szavazással.

Megválasztottak Antunovics József dr., Kertész Ignác dr., Janiga János dr., Flatt Viktor dr., Purgly Sándor dr.

A többi választások egyhangúak voltak. A tanács jelöltjeit fogadták el szavazás nélkül. E szerint a bizottságok a következőképen alakultak meg:

Igazoló választmány: Hoffmann Máté, Csizmadia Antal, dr. Janiga János, Regényi Lajos, dr. Vojnits Gyula. A főispán részéről kinevezettek: elnöknek idb. Frankl István, tagoknak: Birkáss Gyula, dr. Blau Géza, dr. Manojlovits Vladisláv.

Számonkérőszéki tagok: Farkas Zsigmond, dr. Flatt Viktor.

A városi alkalmazottak munkakép- telenségét vizsgáló bizottság: Kertész Sándor dr., Wilhelm Adolf dr., Sántha György dr.

Árvaszéki ülnökök, mint kültagok: Birkáss Gyula, Bilitz Hugó, Haverda Boldizsár, Kráhl Lipót, Mamuzsich Félix, dr. Piller Arthur, Pertich Mihály, dr. Reisner Lajos, Schossberger József, Varga Károly.

Éskübirósági bizalmi férfiak: Paukovics Andor, Békeffy Gyula dr., Mamuzsich Félix, Lipozencsics Lázár dr.

Lóavató bizottság: Elnök: bajsai Voj- nich Simon, tagok: bajsai Vojnich Máté, Szalay Mátyás; állatorvos: Mukics Aladár. A főispán részéről kinevez- tettek: Vujkovics C. Antal, Radics Dusán, Vukov Márk.

Az iparos tanonciskolai bizottság: Abrasits Antal, Abrasits Mihály, An- tunovics János, Bartek Károly, Batori Mihály, Fiedor József, Fülöp Lajos, Göncy Károly, Gyelmis Gerő, Her- mann Frigyes, Horváth Sándor, Dr. Janiga János, Kladek István, Kladek Lukács, Kosztolányi Árpád, Krizsa- novics József, Löwy P. István, Maurer Antal, Meznerits Ferenc, Mérey Agos- ton, Nagy Ferenc, Németh Péter, Pausits János, Paukovich Andor, Petonszky József, Richter József, Rieger Mihály, Rukavina Ernő, Sture Béla, Sipos Károly, Sonnenberg Sa- lamon, Takács Ede, Takács Mihály, Tones Gusztáv, Vinkler Simon, Voj- nits T. György.

Egyéb tárgyak.

A Kállay-utca szabályozása már elkerülhetetlenül szükséges lévén és mivel a háztulajdonosokkal a város kiegyezni nem bírt, elhatározottat a kisajátítási eljárás megindítása, amely fölött az első szavazás a leg- közelebbi közgyűlésre tüzetik ki.

A katolikus népkonyhának 1000 korona segélyt szavaztak meg.

Kendergyár Szabadkán.

Nagyfontosságú tanácsi javaslatot fogadott el ezután a törvényhatósági bizottság. Elhatározta ugyanis a köz- gyűlés, hogy Fiedler János kérelmét egy Szabadkán létesítendő lenbeváltó telep és kötőanyaggyár felállítására és segélyezésére vonatkozólag a ta- nács által a kérvényezővel előzete- sen folytatott és lapunkban is már többször ismertettet tárgyalás alap- ján, a tanács javaslatát teljesíti.

Eszerint a város átengedi a gyár részére Szabadkán a bajai ut és a vasut és a lóversenypálya között 20 kat. hold területet.

Megszavaz a kérelmezőnek 50.000 korona kamat nélküli kölcsönt, mely összeget akkor folyósítja, ha a gyár üzembe helyezése teljesen biztosítva lesz.

Biztosít a gyárnak 15 évi községi pótdadó és kövezetvám mentességet.

A kérelmező ezzel szemben köte- lezi magát oly gyárat létesíteni, amelyen ezer kat. hold lentermése feldolgozható. Tartozik felállítani há- rom törőgépet. A gyár építésének és berendezésének 450.000 korona értékűnek kell lennie. A gyár fel- építése akkor veszi kezdetét, amikor a gyár céljaira szánt területről a katonai lőszerraktárt elhelyezik, ami iránt a tárgyalások már folyamat- ban vannak.

Biró Károly dr. polgármester rö- viden fejtegeti a gyár nagy fontos- ságát és a kedvezmények csekélységét, a gyárból eredő közgazdasági hasz- nokkal szemben, a melyek között között különösen kiemeli, hogy a gyár naponkint legalább is 250 munkás- nak biztosít keresetet. Maga az át- engedett telek a városra nézve ma már teljesen értéktelen.

Beszéde után a közgyűlés egyhan- gulag fogadta el a tanács javaslatát.

Bezerédy István főispán, kijelölve a jegyzőkönyv hitelesítő bizottság tagjait, s 8-ára tűzve ki a hitelesítés napját, a közgyűlést berekeszti.

Választási mozgalmak.

A megyében már megkezdődtek a választási mozgalmak.

A zombori szabadelvűpárt ma délután 3 órakor tartotta meg jelölő ülését.

Mélykuton Latinovics Géza sza- badelvűpárti képviselő ellen Zsarkó F. gőzmalomtulajdonost akarná föl- léptetni az ellenzék, jóllehet Zsarkó bukása biztos.

Tovarisován Gromon Dezső az egyetlen jelölt. Ellenjelöltet az ellen- zék nem is mer állítani.

Hodsághon hir szerint Molnár Károly nem fogadja el a jelöltséget.

Igen finom minőségű egyiptomi hüvelyek	
Cleopatre	100 drb — kor. 24 fill.
"	1000 " 2 " — "
" parafás	1000 " 2 " 80 "
o o o o o o o o	kaphatók:

ERDELYI D. ÉS TRSA
m. kir. különlegességi és dohánynagyáruháiban
Kossuth-u. SZABADKÁN Kossuth-u.
o Nagyobb vételnél kedvezmény. o

Diva	100 drb — kor. 30 fill.
"	1000 " 2 " 40 "
" parafás	1000 " 2 " 80 "
Prima, Igen finom	100 " — " 32 "
" " "	1000 " 3 " — "

Ezt azonban eddig csak az ellenzék hirdeti.

A kulpini kerületben állítólag *Palaj* Sándor dr. zombori ügyvéd próbál szerencsét ellenzéki programmal.

A kulpini kerületben jelölteknek emlegetik még ifj. *Chorin* Ferenczet és *Jankovits* Marczelt is, az utóbbit ellenzéki programmal.

Budav Pál zentai főszolgabíró tegnap állásától felmentette a megyei közgyűlés. Ő tehát már bizonyosan ellenjelöltje lesz a magyar-kanizsai kerületben *Lovász* Mártonnak.

Ujvidéken a szerbek között nagy az agitáció az aktivitás mellett. A radikális *Zasztava* cikkeiben minden nap buzdít az aktivitás mellett.

A választások ideje.

Ő felsége ma bocsátotta ki a meghívó levelet, mellyel az országgyűlést f. évi február 15-dikére hívja össze.

Ugyancsak ma jelent meg Tisza István gróf belügyminiszternek a körrendelete is, amellyel elrendeli, hogy a képviselőválasztások január hó 26-dikától február hó 4-éig meg-
ejtendők. Egyben a választási utasításokat közli a rendelet.

* * *

Budapestben, január huszonhatodikán lesz a választás.

A belvárosi ellenzék f. hó 8-án délelőtt tíz órakor a Sas-kör disztermében jelölt értekezletet tart, — amelyen — *Andrássy* Gyula gróftól fogják jelölni.

A sasok képviselőjelöltje, a megállapodás szerint, január 15-én vasárnap délelőtt a Vigadó nagytermében tartja programbeszédét.

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól.

Budapest, 1905. jan. 5.

Az exlexes választásokról azt ír-
tuk ebben a rovatban, jó minap,
hogy a fölölhatározás elrendelése költségvetésen kívül való állapotban tisztán attól függ, vállalja-e a kormányelnök a következményeket. Tisza István kormányelnök vállalta és így meg is kapta rá a fölhatalmazást, hogy választhasson. És választat is, hadd nyilatkozzék a nemzet. A választókhoz intézett kérdés lényege pedig ez: obstrukciót akar-e igen vagy sem? Eleve tudjuk, hogy „nem”-et válaszol a tulnyomó többség.

* * *

A mi a választásoknak télben való elrendelését illeti, azt mondja a függetlenségi párt hivatalos közlönye, hogy ez is az ellenzék hátrányára történt. Azt hisszük, hogy a kormánypárti választó éppen úgy fázik majd ebben a bizony veszedelmes hideg időben mint az ellenzéki és sorrend szerint szavazván, ugyanannyi ideig tevődik ki az idő zord-

ságának mint az ellenzéki ember. De ne folytassuk az érvelést ezen a természetes uton.

Példára hivatkozunk. *Szapáry* Gyula választását idézzük 1891-ben. Tizenegy minus fokban esett meg ez a választás (most 8—10°-t mutat a hőmérő) és az ellenzék, illetve függetlenségi párt 56 emberből 102 emberre szaporodott. Most a fuzio után is csak 120-an vannak a Kosuth-párton. Csodálatos tehát, hogy *Szapáry* alatt nem ártott a hideg sőt használt, *Tisza* István gróf alatt pedig olyannyira árt, hogy az ellenzék a megsemmisülés fenyegeti. Ezt a logikát nem értjük. Nem az idő árt majd, hanem az idők csodálatos járása.

* * *

A király ma délután negyed fél órakor elhagyta magyar székes fővárosát és Bécsbe utazott. Értesülésünk szerint a király Budapestre február derekán jön vissza, amikor az országgyűlést trónbeszéddel nyitja majd meg.

* * *

A szövetkezett ellenzék vezérlő bizottsága ma folytatta munkáját a választási jelölések dolgában. A munka sok igazításra szorul még, míg a kormánypárt listája már elkészült.

HIREK TÁJÉKOZTATÓ.

Szabadkai közkönyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 5-ig. Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig.

Január 7. A gazdakör bálja a Pest szálloda összes termeiben.

Január 8. Kath. legényegyesület táncmulatsága, az egyet saját helyiségében.

Január 15. Az ipartestületi dalárda hangversenye és táncmulatsága a Pest-szálloda nagytermében.

Január 28. Az izralita nőegylet táncmulatsága a Pest szálloda összes termeiben.
Február 5. A szabómunkások szabadkai szakegyesületének mulatsága a Pest szálloda termeiben.

— **A Pucska Kaszinó gyásza.** Halottja van a Pucska Kaszinónak. Hosszu éveken át volt elnöke *Presics* Albe, *Pertich* Mihály bátyja folyó hó 4-dikén 73 éves korában hosszas szenvedés után meghalt. A megboldogult, mint elnöke a bunyevác Kaszinónak, kötelességének tartotta mindig, hogy a magyar állameszme iránti törhetetlen hűséget a tagokban ápolja, hogy megőrizze a törhetetlen hazafasságot bunyevác ajku magyar polgártársainkban. Elnöksége alatt virágzott föl a Kaszinó anyagiilag is annyira, hogy az idén már házszentelési ünnepélyt is tarthatott. Érdeme bizonyára sokáig megmarad a tagok emlékezetében. A megboldogult temetése f. hó 5-én, pénteken délután 3 órakor lesz. A Kaszinó tagjai ezen a napon délután 2 órakor gyülekeznek a Kaszinó helyiségében és innen testületileg vonulnak a

halottas házba. A Pucska Kaszinó külön gyászjelentést adott ki.

— **A bejelentő hivatal előkészítése.** Szalay Mátyás főkapitány most serényen dolgozik a bejelentő hivatal előkészítésén. A házszámozásra vonatkozó szabályrendelet, amely szerint az utcák egyik oldalán páratlan, a másikon pedig páros házszámozással lesznek ellátva, már készen van. A szabályrendelet értelmében a háztulajdonosok lesznek kötelezve az új házszámot megváltására és a szabályrendelet ellen vétők, a kik a táblákat ki nem függesztik, kihágásért lesznek megbüntetve.

— **Házasság.** *Vigh* Aladár kir. bir. végrehajtó f. hó 7-én esküszik örök hűséget a helybeli Szt-Teréz templomban *Németh* Irma kisaszonynak, *Németh* Péter helybeli műórási leányának.

— **A zentai Tiszahid ügye** ismét megakadt, a mennyiben a kereskedelemügyi miniszter a város felterjesztésére azt válaszolta, hogy a szükséges előmunkálatok és a pályázati kiírás csakis az 1905 évi állami költségvetés megszavazása után lesz eszközölhető.

— **Az apatin-zombori vasut** ugylátszik még is csak megvalósul. A belügyminiszter legutóbb jóváhagyta Apatin városának azon határozatát hogy — törzsrészvények ellenében 120.000 koronát jegyez. Most az engedélyes *Dr. Rakovszky* Géza azon fáradozik, hogy megfelelő vállalkozót találjon, mert szeretné a vasuti tervet még az idén végrehajtani.

— **A rejtélyes muzulmán.** *Baron* Mózesnek, az itt ragadt töröknek kilétét még mindig homály fedi. A rendőrség tudakozására Szegedről jött válasz, amely szerint nov. 22-én ott tartózkodott és *Braun* Viktor egyiptomi illetőségű gyémántcsiszolónak nevezte meg magát. *Pártos* Lajos szegedi ékszerész az ő ürügy alatt, hogy Orsován pénzt elvesztette, 3 forintot csalt ki. Szarajevóból érkezett távirati értesítés szerint 6 hó előtt néhány napi ott időzése alatt, mint *Mojse* Sabetaj Aladzsen konstantinápolyi illetőségű török alattvaló és ugyancsak mint gyémántcsiszoló szerepelt. Mai kihallgatása alatt beismerte, hogy nem is ért a gyémántcsiszoláshoz, hanem igenis a borbélymesterséghez. A rendőrkapitány ama kijelentése ellen, hogy Konstantinápolyban fognak személye felől tudakozni, erélyesen tiltakozott és azt ajánlotta, hogy a budapesti török konzulátushoz intézenek kérdést. A nála talált igazolványra, amelyet a tuniszi francia konzulátus állított ki, azt mondta, hogy utközben találta. Holnap lefotografálják és fényképét megküldik a nagyobb városok rendőrségeinek.

— **Mentőink működése.** A mentőosztály a lefolyt hóban igénybe vettett a következő eseteknél u. m.: Sebzés, sérülés 47, Belső bajok 4, Betegeknek a kórházba szállítása 24, Elmebeteg szállítás 2, Tűzhöz kivonulás 6, Hullaszállítás 10, összesen 93 esetben. A folyó évben 1'09

esetben, a mentő osztály fennállása (1896. év szeptember 12) óta a mai napig összesen 5584 esetben működtek.

— **Megfagyott részeg ember.** *Salbók* Mihály 42 éves napszámos, aki *Palicson* a *Vermes-féle* villában lakott, tegnap délután a palicsi jégpályára ment dolgozni. Miután munkáját elvégezte, két társával egyetemben egy ital borra tért be a legközelebbi korcsmába, de az egy ital borból annyi lett, hogy hazatértében erőt vett rajta az álom és az utszélen elaludt. Késő este 9 órakor vette észre két arra járó legény a félhalott, megdermedt embert és lakására szállították, de már nem lehetett életre hozni, hajnali három órakor meghalt. Hulláját a mentők a zentai temető boncházába szállították, ahol holnap délelőtt fogják a boncolást megkezdeni.

— **A vasuti szarkák.** A tél beálltával minden évben megisméltődnek a teherpályaudvar főnökségének panasza, hogy a raktárt és a teherkocsikat rongálják és megdézsmálják. A rendőrség ezuttal is kettőzött figyelemmel tartja szemmel a pályaudvar környékét és tegnapelőtt este sikerült is két tolvajcsemetét elcsipni, amint egy 5 kilós kockacukordobozt akartak értékesíteni, *Gabrics* Lajos és *Szekeres* Antal 11 éves fiuk személyében. A két fiatal szarka bevallotta, hogy már régebben folytatják bűnös mesterségüket és a különféle vasuti szállítmányokból álló zsákmányokat elosztogatják vagy olcsó árban elvesztegetik. Kihallgatásuk eredményeképp egy 12 tagu gyermekbandát nyomozott ki a rendőrség, amelynek legidősebb tagja alig mult 12 éves, a többiek kora 8 és 11 év között váltakozik. A tolvaj banda kihallgatása folyik és az orgazdák után is nyomoz az rendőrség. Két hónap óta fosztogatják a teherpályaudvart és a mi kezük ügyében akadt, mindent elszállítottak. Hatan le vannak tartóztatva.

— **Kézrekerült tolvaj.** A rendőrség ma délelőtt letartóztatta *Rózsa* Pál temesvári illetőségű kalapossegédet, akit a temesvári kir. törvényszék töbrendbeli lopás bűntette miatt 8 havi börtönrre és 14 napi fogházbüntetésre ítélte. A szökevény tolvaj itt Szabadkán munkát keresett, de felismerték és őrizet alá helyezték, innen pedig Temesvárra fogják szállítani.

— **A köhögés rendszerint csekélységnek tekintetik és legtöbb esetben nem is lesz kezelve. Pedig a köhögés a leggondosabb kezelést és figyelmet érdemli, mert mint azt számos előkelő orvos megfigyelései igazolják, oly köhögés, mely hosszasan tart, többnyire előjele komolyabb tüdőbajnak. A köhögés elhanyagolása manapság annál kevésbé indokolt, mert hiszen minden narkotikai szer mellőzésével a krónikus köhögés ellen eredménynyel lehet fellépni. — A «Sirolin» nevű előnyösen ismert szirupban a modern orvosi tudomány egy kiváló gyógyhatású szerrel ren-**

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatos szer:

tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajainál, uymint idült bronchitis, szamárhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánltatik.

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban 4. — kor.ért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg alattlé czéggel legyen eljávta:

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájcz.)

delkezik, mely nemcsak a köhögési ingert enyhíti, de a köpetet is kevesbiti és elenyészteti. E mellett a „Sirolin“-nak az az előnye is van, hogy az étvágyat gerjeszti és az emésztést hatalmasan előmozdítja.

ÁRLEJTÉSEK A MEGYÉBEN.

Pacsér. (Bács-Bodrog m.) (Tanteremek kibővítése.) A pacséri gör. kath. iskola tantermeinek kibővítésére, valamint a tanítói lakás, a paplak és templom átalakítására, illetőleg a tanterem beburkolására árlejtés hirdették. Költségelőirányzat 5881 korona 62 fillér. Az árlejtés Pacsér községben, az iskolahe-lyiségben f. évi január 29-én (görög naptár szerint 16-án) fogják megtartani. A terveket és feltételeket Vidity Maxim gör. kel. szerb egyházi elnöknel lehet megtekinteni.

Magyarkanizsa. (Bácsm.) (Jégtörők építése.) Magyarkanizsa község előjárósága 1905. január 23-án d. e. 9 órakor a község háza tanácstermében árlejtést tart a községi tisztai hajóhidnál tölgyfából kiépítendő két új jégtörő építési munkáira. Kikiáltási ár 12.050 korona 64 fillér, bányapénz pedig 1200 korona.

Leányiskola kibővítés Ujvidékén. Az ujvidéki állami polgári leányiskola kibővítésénél végzendő 39.191 kor. 43 fillérel előirányzott munkálatok együttes vállalatba adása céljából 1904. évi november hó 22. tartatott meg a versenytárgyalás, miután azonban a vallásügyi kormány időközben az építési terveken változtatott, ezen munkák egy újabb versenyen fognak biztosítani.

Baja. (Vám és helypénzszedési jog bérbeadása.) Baja város közegetvám és helypénzszedési jogainak bérletére megtartott árlejtésen a következő cégek pályáztak, és pedig: Dick Péter és budapesti cég 52000 koronával. Rosenfeld J. szegedi cég 52000 koronával és Schwarz József bajai cég 405000 koronával. A kiállítási ár 52000 korona volt. A legutóbb tartott városi közgyűlés egy bizottságot küldött megbízással, hogy a tanácssal egyetértőleg a felsorolt ajánlatokat bírálja el és hozzon felettük határozatot.

A háboru.

A háborura vonatkozólag ma a következő táviratok érkeztek a fővárosba:

Pétervár, január 5.

Ma cári rendelet jelent meg a 281,5 000 rubel névértékű 4 és fél százalékos 1905. évi orosz államkölcsön kibocsátása ügyében.

Tokió, január 5.

Nogi tábornok jelent: Az oroszok ma délután fél 1 órakor a feltételek betartásának biztosításaképpen az Icsan-erősséget és egyéb erősségeket átadték.

London, január 5.

Port-Arturból jelentik, hogy Nogi tábornok ma már japán birtokba vette a várost. A városban 10.000 polgári ember s 25.000 katona van. Ezek közl 20.000 sebesült. A japán közigazgatás ma megkezdte a munkáját. Annak a négy torpedózuzónak mely áttört a japán blokádon megengedték, hogy teljes felszereléssel elvonuljon a japán flotta előtt. Ezzel az oroszok bátorságát akarták honorálni.

Páris, január 5.

A „Matin“-nak jelentik Csifuból, hogy Port-Arturban a japánok 80.000 métermázsa szénát és kevés lisztet találtak csupán. A mikádó azt a kívánságát fejezte ki, hogy látni óhajlja Stösselt, ezt a kívánságát azonban aligha teljesítik.

TAVIRATOK

A beteg József főherceg.

Budapest, jan. 5. József főherceg állapotában — mint Fiuméből telefonozták — ma lényeges javulás állott be. Az éjjelt nyugodtan töltötte s ma reggel étvágygyal reggelizett. A főherceg állapotának a javulására vall, hogy a budapesti főhercegi palotába a délelőtti folyamán nem jött távirati értesítés. Különben Klotild főhercegnő és leányai, Mária Dorottya és Erzsébet főhercegnők ma is a beteg mellett voltak egész délelőtti. A főhercegnek nagy örömet okozott, hogy leánya, Erzsébet főhercegnő tegnap délután friss rózsabokrétával lepte meg. A főherceg így szólt:

— Azt hiszem, hogy néhány nap múlva már magam is utánezhetek kedves virágaimnak.

Tegnap délután fogadta a főherceg Klobucsár tábornok, honvédségi ad-látust. József főherceg négy aktát is aláirt. A főhercegnek a legnagyobb gondja, hogy a betegsége aggodalmakat kelt az országban.

— Csak ne tudják meg! — sóhajtott — hogy beteg vagyok. Nagyon nyugtalanok lehetnek.

A nagy Bécs.

Bécs, jan. 5. Ő felsége december 28-iki elhatározással az alsó-ausztriai tartománygyűléstől hozott törvényeket több községnek és község-résznek Béccsel való egyesítését és az új Bécs városi statutumra vonatkozó 1900. március 24-iki törvény megváltoztatását illetőleg szentesítette.

TANÜGY.

Népoktatás Szabadkán.

Magyarországnak sok nagy és kulturális szempontból előrehaladottabb városa van, de tanügyi dolgokra nem tudjuk áldozt-e város annyit, mint Szabadka városa. Itt van a 8 belterületi iskola, a nagyszámu tanyai iskola, melyek nagyon fontos missiot teljesítenek, amennyiben városunknak, amely sok és néhány messze eső praediumra is kiterjed, külterülete bár gazdag és iskolákkal elég jól van felszerelve, de mégis kívánatos, hogy — úgy amint azt az előző hatóság megtette — a mostani derék s a kultura iránt fogékony hatóság, élén a minden szépért és nemesért lelkesedni tudó új főispánunkkal és dr. Biró Károly polgármesterrel e külterületi iskolák számát közgyűlési határozat alapján úgy iskolákkal, mint lehetőleg a vallásérkölcse emelésében templomokkal is növeljék, amint ezt Mamusich Mátyás prépost-plébános a törvényhatósági bizottságban többször proponálta s amit a hatóság kilátásba is helyezett. Igaz ugyan, hogy Szabadka város közönsége úgy a gimnáziumra, a polgári iskolára, valamint az elemi oktatásra rendkívül sok áldozatot hozott, de szinte nélkülözhetetlennek tartjuk a beltéri iskolában, hova a szülők gyermekeiket legszívesebben küldik, néhány

osztály a túlnépeség miatt párhuzamosítottassék; tekintettel továbbá arra, hogy városunk praediumai nagy kiterjedésűek s az apró gyermekek különösen téli zimankós, fagyos időben nagy utat kell hogy megtegyenek, szükséges volna, hogy némely helyen, különösen ott, hol az iskola nagy távolságra van, egyaránt a szegény tanyai szülők és gyermekeik érdekében esetleg két iskola is legyen. Amint értesültünk, a vezérférfiak vállalva az iskolaszékkel, törekse- nek is e cél elérésére, bár ez nagy áldozatokkal jár. De azért fiat lux in doctrina et religione! Pr.

REGÉNY CSARNOK.

A SÖTÉT TITOK.

13.

— Ez az ur itt nagybátyját ugyanazon időben látta.

— Bocsánatot kérek, vágott közbe Dalston, én azt mondtam, hogy hasznó...

— Hallgasson, szakította félbe Grevy és megparancsolta a remegő testvéreknek, hogy kövessék őt a szalonba. Mikor mindenkit eltávolított, a következő szavakkal fordult a testvérekhez:

— Uraim, tudom, hogy eddig becsületes embereknek ismerték önöket, de mégis kötelességem, hogy letartóztassam önöket.

— Biró ur tehát fentartja rettenetes vádját?

— Mindaz, amit eddig megállapítottunk, arra mutat, hogy valamelyik kettőjük közül követte el a bűntényt.

Adolf most hirtelenül testvérere támadt:

— Szerencsétlen, kiáltott föl, lát-hatod most már, hova vezetett tel-hetetlen pénzvágyad.

— Hallgas, gyalázatos, válaszolt Harold, egyedül csak te lehetsz nagybátyánk gyilkosa. És most, mikor leleplezve érzed magadat, a gyanu az ártatlanra akarod háritani.

A düh megvakította a testvéreket. Egmásra akartak rohanni, de a gyorsan beszólitott rendőröknek sikerült őket megfékezni.

Ettől a pillanattól fogva Grevy a testvérek bűnösségét bizonyítottak látta.

— Az elfogatási parancsot nyom-ban kiállítom. szólt a rendőrbiztos-hoz. Mind a kettőt haladéktalanul a fogházba kísértetheti. Gyorsan és biztosan kell cselekednünk, hogy minél előbb megszerezhessük a bizonyítékokat.

Miután kiadta a parancsot, hogy a hullát a bonházba szállítsák, a nőkhöz ment, hogy mindenről értesítse őket. A testvéreket pedig zárt zárt kocsi-ban, erős fedezet mellett a fogházba szállították.

III.

Drury Róbert lángész volt. Fialat korában biztosított vagyon tulaj-donosa lévén, az életet a maga teljes-ségében élvezte. Regényeket írt, val-cerokat szerzett és mikor ezt is meg-unta, a festőművészetre szánta magát.

Édes anyját fiatal korában veszi-tette el, s így annál nagyobb szere-ttel és odaadással ragaszkodott édes anyjához.

Egy napon izlésesen, kedvesen és emellett pompával berendezett lak-osztályába atyja lépett be.

— Kedves fiam, két évig éltél kedved szerint, hajlamaidnak szabad

folyást engedtem. Ez elmúlt. Meg-lehetősen sok pénzembe kerültél.

— Igazán, édes papa?

— Igen, igen. Számítsd magad. Kedvtöltéseidet mindig drágán kellett megfizetnem, mert hiszen mindenben mindig csak műkedvelő voltál. Pompás berendezéséről beszélni sem akarok. Ajándékba vettem. De ezentul havonként száz dollárnál többet nem adhatok. A művészettől tehát bucsuznod kell.

— És komolyan dolgoznom, ugy-e bár, papa? Nos tehát erre is készen vagyok.

— Egy gazdag börzejátékosnál találtam állást a számodra. Terajtd függ most már, hogy szerencsédet megállapíthasd.

Folyt. köv.

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE.

Laptulajdonosok: A Z A L A P I T Ó K

Szerkesztőségi és kiadóhivatali telefon szám: 62.

HIRDETÉSEK

felvétetnek Kladek és Hamburgernál

Hirdetmény.

a III. osztályu kereseti adó alá tar-tozó jövedelmek bevallása tárgyában.

A III-ad osztályu kereseti adó az 1905, 1906 és 1907 évekre való érvénynyel lévén kivette, mindazok az adózók, kik e címen eddig meg-adóztatva nem voltak, vagy kik az adóköteles üzletet, keresetet, vagy haszonhajtó foglalkozást az 1904 év folyama alatt megkezdették, tartoz-nak az 1905 évi január hó 20-áig üzletük vállalatuk vagy egyéb ha-szonhajtó foglalkozásuk után az adó-évet megelőző három évi, vagy ha az üzlet, vállalat vagy foglalkozás annyi év óta még fenn nem állana, az annak megkezdésétől számítandó, illetőleg fenállása idejére eső kereseti vagy üzleti tiszta nyereseményt be-vallani.

Evi tiszta nyereseménynek vétetik az üzletből vagy foglalkozásból eredő összes jövedelemnek az a része, mely az üzlet, vagy foglalkozás folytatá-sához szükséges kiadások levonása után fenmarad; az üzlettulajdonosok s általában az adófizetésre kötele-zettnek oly kiadásai azonban, melyek nem az üzlettel vagy foglalkozással járnak, hanem akár magának, akár pedig családjának és hozzátartozói-nak fentartására szolgálnak, a jöve-delemből, — keresményből le nem vonhatók.

A ki több vállalatból, kereset-illetőleg jövedelemforrásból huz jö-vedelmet, köteles minden egyes vál-lalatról, üzletről vagy keresetről kü-lön vallomást adni.

Azok az adókötelesek, kik segé-dekkel dolgoznak, tartoznak a val-lomáshoz segédmunkásaik jegyzékét csatolni, mely jegyzékben a segédek nevei, az üzletbe vagy foglalkozásba belépésük ideje, havi vagy évi fize-tésük pontosan kiteendő.

Az az adózó, a ki az adókötele-zettek és adótárgyak összeírása után lép a III. osztályu kereseti adókötelesek sorába, adóköteles üzletének megnyitása napjától számított két hó alatt köteles vallomást tenni.

A III. osztályu kereseti adó alá

eső jövedelmek bevallására, valamint az üzletben alkalmazott segédek bejegyzésére szolgáló űrlapok az adózóknak a községi elöljárók (városi adóhivatalok) által ingyen szolgáltatnak ki.

A bevalló az űrlap egyes rovatait kitölteni s annak bizonyításául, hogy az adatokat saját tudomásához képest pontosan és lelkiismeretesen közölte, eskü helyett polgári becsületiszava zálogául nevét, valamint a bevallás napját és helyét aláírni köteles.

E vallomás fentebb kitűzött határidő alatt a kitűzött elöljáróságnál (városi adóhivatalnál) nyújtandó be.

Mindazon az adózók, kik üzletüket, vállalatukat, keresetüket, vagy jövedelemforrásukat az államkincstár megrövidítésére irányított szándékból az adókötelezettek és adótárgyak összeírása alkalmával akár szóval, akár írásban valótlanul mondják be, vagy eltitkolják, az adótárgynak egészben vagy részben történt eltitkolásával elkövetett jövedéki kihágás miatt az 1883 évi XLIV. t. c. 100. §-a értelmében büntetendők.

Kelt Zomborban, 1904. évi november hóban.

M. kir. pénzügyminiszter.

Hirdetmény

a IV. osztályu kereseti adó alá tartozó jövedelmek bevallása tárgyában.

Az 1905. évi január havában, az állandó fizetést, nyug-, kegy- vagy tiszteletdíjat huzó állami, törvényhatósági, közalapítványi, községi, egyházi, társulati és magán-tisztek, tisztviselők, hivatalnokok, közegek, nyug- vagy kegydíjat huzó özvegyek, állandó alkalmazásban lévő üzletvezetők, felügyelők, kezelők, könyvvivők, pénztárnokok, s általában a 80 koronánál több havidíjt huzó segédek, segédmunkások, állandó fizetést élvező lelkészek, tanárok, tanítók, nevelők, írók, művészek, hivatalosolgák stb. a keresetadó negyedik osztálya alá tartozó keresményüket — az alább említendők kivételével — a részükre ingyen kiszolgáltatandó vallomási iven bevallani tartoznak, azonkívül a vállalatok és intézetek igazgatósága, elöljáróság, pénztár, — földbirtokos vagy üzlettulajdonos, a kitől vagy a melytől az adóköteles fizetését huzza, szintén kötelezhető arra, hogy a nála illetve üzletében állandó fizetés mellett alkalmazott egyének név- és fizetésjegyzékét az adókiadó hatóságnak nyújtsa be.

Az adókötelesek az összes rendes fizetést, nyug-, kegy- vagy tiszteletdíjat, szóval mindazokat a járandóságokat, melyeket az állásukkal egybekötött bármily néven nevezendő szolgálatuk fejében akár készpénzben, akár egyéb járulékokban élveznek, — a folyó évi, vagy ha az a folyó évre megállapítható nem volna, az előző évi állapot szerint a vallomásba felvenni tartoznak. Ezen keresmények bevallása alól azok az illetmények sem vétetnek ki, a melyek adóztatás tárgyát nem képezik, mert annak elbírálására: vajjon valamely készpénzbeli vagy természetbeli járandóság, avagy egyéb járuléka a keresetadó negyedik osztálya alá esik-e vagy sem, kizárólag az adó kiadására illetékes közegek vannak hivatva.

A IV. osztályu keresetadó alá tartozó járandóságoknak az államkincstár megrövidítésére irányított szándékból történt valótlan bementése, — vagy be nem vallása (1875. évi XXIX. t. c. 31 §) jövedéki kihágást képez, melynek büntetése 18-szor

annyi, mint az az összeg, melylyel az államkincstár megkárosított.

Kárösszegnek vétetik az az összeg, melyet a közadók kivetésére illetékes közegek jogérvényesen megállapítottak.

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyesületi tisztviselői vallomást nem adnak: ezeknek illetményeit az illető vállalatok és egyesületek kötelesek bevallani. a kivetett keresetadót tőlük beszédni és az állam-pénztárba évnegyedenként beszolgáltatni.

Tisztek, tisztviselők és hivatalnokok, kik fizetéseiket állami, vagy államkezelés alatt álló közalapítványi pénztárból huzzák, vallomást adni nem kötelesek, ezen adókötelesek keresetadóját a pénzügyi hatóság szabja ki és havi levonások útján a közpénztár szeei be.

Ha valaki a IV. osztályu kereseti adó tárgyát képező többrendbeli illetményt élvez, — ily esetben a IV. osztályu keresetadó az illetmények összevont összege után vétetik ki.

Kelt Zomborban, 1904. évi november hóban.

M. kir. pénzügyminiszter.

Meidinger kályhák

a legszebb kivitelben, jutányos áron kaphatók egész új, használatlan állapotban, építkezéstől felmaradottak

Nagy Ferenc

építőmesternél Szabadkán, VI. kör, Halasi-ut 377. szám.

EGYEDÁRUSÍTÁSRA

világhírű, már bevezetett patent-cikket óhajtunk kizárólag fix számlára, csakis elsőrangú tekintélyes cégeknek Magyarországon nagyobb vidéki városaiban, városokint azonban csak egyetlen cégnek átadni. Névalírással ajánlatok a szakma és budapesti referentiák megjelölésével

LEOPOLD GYULA

hirdetési irodájához

BUDAPESTRE VII. Erzsébet-körut 54.

MONOPOL jellegével intézendők.

Védjegy: „Horgony“.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziszere, mely már több mint 35 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult kőszvénynél, csúznál és meghűléseknél bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony“ védjegyvel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapesten.

Richter gyógyszerertára

az „Aranyoroszlánhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Mindennapi szétküldés.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér. Vastag betűkből 6 fillér. Legkisebb hirdetés 30 fillér. Apró hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban Batthyány-utca 3 sz. — Apró hirdetések előre fizetendők.

Mindenki vásároljon az Antikváriumban: Képes könyvek, ajándék könyvek, képes levelezőlapok drbja 1 kr levél papírok, emlék könyvek bámulatos olvasón az Antikvárium Szabadkán Petőfi u. 88 sz. Blum háza gymnasium átellenében Kölcsonkönyvtár havi 30 kr. díj. Hangjegyek, könyvek használtak étetnek és eladatnak.

Gyakorlati oktatást a német, francia és angol nyelven ad egy ur, ki a nyelveket az illető országokban gyakorolta. Cím a kiadóhivatalban.

Jó karban levő íróasztal megvételre kerestetik. Cím a kiadóhivatalban.

Egyetemi hallgató bármily irodai foglalkozást esetleg középiskolai tanulóknak órákat is ad. Cím a kiadóhivatalban.

Lakás változás. Özv. Hamburger Mária okl. szülész, lakását VI. kör. Petőfi-utca idb. Illés Antal ur házába (csirke piac) helyezte át.

Gazdaasszonyi esetleg egy keresmény családnál gyermekek mellé állást keres egy jobb családból való asszony Feltételei szerények, inkább jó bánásmódot kíván.

Butorozott szoba a Széchenyi téren kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Héber és hegedű oktatást nyújt a zölknek kedvező feltételek mellett Benau Lipót, Szalay László utca 32.

Teljes ellátást keres egy külön szobával egy deák. Bővebb értesítés nyerhető a kiadóhivatalban.

Nemzeti nagy szálloda

A Nemzeti nagy szálloda

tulajdonosa a szállodát a legkényesebb és a legmodernebb igényeknek megfelelően egészen újonnan rendezte be. Izlés, kényelem szeretettel párosult a berendezésnél.

A szállodának a legkitűnőbb konyhája és kávéháza van.

Szabadkának és vidékének közönsége, az utasok minden kívánsága a legpontosabb kielégítést nyer.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, maradok

tisztelettel

Halbrohr Adolf,
a Nemzeti nagy szálloda tulajdonosa.

Néhai Piros Jozsi Orchesterhegedűje

eladó

Aki jól és olcsón akar vásárolni az forduljon egész bizalommal Hegedüs Bálint Fia Feernc céghez, ahol a legjobb minőségű, saját őrlésű

teher és kenyér liszteket valamint fűszer, termény és élelmi cikkeket

a leg lelkiismeretesebben szolgálom ki.

Naponta friss, legjobb minőségű teavaj kapható

Hegedüs Blint Fia Ferenc

mokrini gőzmalmi lisztraktár. Fűszer-, termény- és élelmiszer üzletében

Deák-utca SZABADKÁN Vermes-ház

Megrendeléseket kívánatra házhoz szállítom.

Dunántúli Közművelődési Egyesület

SORSJEGYEI

1284 nyeremény értéke

60.000 korona.

1 főnyeremény 30.000 korona ért.

2 főnyeremény 10.000 korona ért.

1 drb ára 1 kor.

11 drb ára 10 kor.

Huzás 1905. március 11-én.

Kapható mindenütt és a Cultur-egylet irodájában, Röck Szilárd-u. 2.

Vidékre viszonteladók kerestetnek.